

Nr 48.

Ankom till riksdagens kansli den 3 april 1919 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående höjning av statsbidraget till jordbrukskassor.

(2:a avd.)

Uti en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottets förberedande behandling hänvisad motion, nr 90, har herr *Jönsson* i Fridhill hemställt, att riksdagen måtte bevilja föreningar för beredande av driftkredit åt idkare av mindre jordbruk (jordbrukskassor) anslag till förvaltningskostnader med två kronor per medlem att utgå under de första tio åren av kassornas verksamhet och därefter en krona per medlem under följande fem år.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna hemställan, hänvisas till motionen.

Enligt kungörelsen den 18 juni 1915 (nr 234) angående understöd av statsmedel åt föreningar för beredande av driftkredit åt idkare av mindre jordbruk, vilken kungörelses bestämmelser tillkommit under riksdagens medverkan, kan ekonomisk förening, som har till ändamål att inom viss ort bereda driftkredit åt idkare av mindre jordbruk, (*jordbrukskassa*), sedan den i enlighet med bestämmelser, vilka Kungl. Maj:t meddelar, vunnit godkännande från det allmännas sida, av statsmedel undfå bidrag utan återbetalningsskyldighet till de årliga förvaltningskostnaderna. Dessa bidrag utgå med två kronor för medlem under

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 10 saml. 32 häft. (Nr 48.)

Utskottet.

vart och ett av de fyra första åren näst efter det, då godkännandet givits, samt med en krona för medlem under vart och ett av följande sex år och beräknas efter det antal medlemmar, som jordbrukskassan under sin verksamhetstid närmast föregående år städse haft.

Motionären gör nu gällande, att det statsanslag av två kronor per medlem under de första fyra åren och en krona under därpå följande sex år, som jordbrukskassorna sålunda kunna erhålla i förvaltningsbidrag, ej ens räcker till avlöning åt deras räkenskapsförare och under inga omständigheter till bestridande av övriga kostnader, som äro förenade med kassornas skötsel samt att det därför vore nödvändigt, att statsunderstödet bestämdes till två kronor för medlem under de tio första åren och en krona under de därpå följande åren av kassornas verksamhet.

Då kassornas inkomster utöver statsbidraget vore särdeles små, måste, enligt motionärens mening, utan tvivel många kassor, när statsbidraget minskades till hälften mot vad som utginge under de fyra första åren av deras tillvaro, bliva urståndsatta att fortsätta sitt arbete. Bland de jordbrukskassor, som började sin verksamhet år 1916 och för vilka år 1919, enligt ovanberörda bestämmelser, vore det sista, för vilket det högre statsbidraget finge uppbäras, förspordes därför redan en viss ängslan för att deras framtida verksamhet skulle bliva omöjliggjord.

I motionen har ej förebragts någon utredning angående förefintliga kassors inkomster och utgifter under de gångna verksamhetsåren eller anslutningen till desamma.

Av utskottet tillhandakomna skrivelser från hittills bildade central-kassor för jordbrukskredit, nämligen Mälardalens län, Malmöhus läns samt Kristianstads läns centralkassor har utskottet emellertid inhämtat, att till den förstnämnda enligt senast insamlade uppgifter för den 31 december 1917 voro anslutna 47 jordbrukskassor med tillsammans 1,161 medlemmar samt att till de båda senare centralkassorna den 31 december 1918 anslutit sig 15 respektive 22 jordbrukskassor med tillsammans 603 respektive 1,194 medlemmar. Samtliga tre centralkassor hava i likhet med motionären framhållit, att det förelåge ett trängande behov för jordbrukskassorna av ökat understöd från det allmännas sida. Av vad motionären och centralkassorna anfört har utskottet emellertid icke kunnat bilda sig en bestämd uppfattning om kassornas nuvarande ställning och behov. Skulle emellertid, såsom göres gällande, ett verkligt behov förefinnas av höjning utav det till jordbrukskassorna utgående statsbidraget, torde det ankomma på centralkassorna att vederbörligen klarlägga jordbrukskassornas ställning inför Kungl. Maj:t, som säkerligen ej skall underlåta att, därest verkställd utredning giver vid handen, att en

höjning av statsbidraget är av behovet påkallad, inkomma till riksdagen med förslag i ämnet.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att förevarande motion ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 april 1919.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: Herrar greve Hamilton, Ericsson Aaby, greve Wachtmeister, Persson, Barthelson, friherre Silfverschiöld, Nilsson, Öberg, Sjöblom, Olsson, Johansson i Uppmälby, Sävström, Pettersson, Öhman, Welander och Igel.
